

**Artesanía cRear
Tejido molde
Sztuka tworzenia,
tkania, odlewu**

Natalia Dawidowska
Łukasz Dawidowski

Scenariusz interdyscyplinarnego projektu edukacyjnego do języka hiszpańskiego dla III etapu edukacyjnego – szkoła branżowa

opracowany w ramach projektu:

„Tworzenie zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Redakcja merytoryczna: Renata Rychlicka
Redakcja językowa i korekta: Eduexpert sp. z o.o.
Projekt graficzny i projekt okładki: Eduexpert sp. z o.o.
Redakcja techniczna i skład: Eduexpert sp. z o.o.

Weryfikacja i odbiór niniejszej publikacji: Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie

w ramach projektu: *Weryfikacja i odbiór zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w zakresie rozwoju umiejętności uniwersalnych dzieci i uczniów oraz kompetencji kluczowych niezbędnych do poruszania się na rynku pracy*

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2022

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl

1. Temat projektu

Artesanía cRear Tejido moldE. Sztuka tworzenia, tkania, odlewu.

2. Osoby prowadzące projekt

2.1. Koordynator

Nauczyciel języka hiszpańskiego

2.2. Pozostali

nauczyciele przedmiotów zawodowych

3. Ramy czasowe

Projekt rozpocznie się w październiku, zakończenie przewidziane jest na maj lub czerwiec. Realizacja powinna zająć około 6 miesięcy.

4. Cele projektu

4.1. Cele ogólne

- poznanie podstawowego zasobu środków językowych w języku hiszpańskim (ze szczególnym uwzględnieniem środków leksykalnych), umożliwiającego realizację czynności zawodowych w zakresie tematów związanych ze stanowiskiem pracy i jego wyposażeniem, z głównymi technologiami stosowanymi w danym zawodzie i z usługami świadczonymi w danym zawodzie;
- rozwój umiejętności komunikacji w języku hiszpańskim (kompetencje w zakresie wielojęzyczności);
- rozwój wiedzy kulturowej dotyczącej obszaru hiszpańskojęzycznego;
- poznanie nowych, niekonwencjonalnych (egzotycznych) wzorów i technik tworzenia rękodzieła;
- rozwijanie kompetencji społecznych (pracy w grupie, empatii).

4.2. Cele szczegółowe

4.2.1. Cele poznawcze

Uczeń w zależności od wariantu:

- w przypadku kształcenia w kierunku technika odlewnictwa: zna metody wykonywania odlewów;
- w przypadku kształcenia w kierunku technika włókiennika: zna metody wytwarzania i wykańczanie wyrobów włókienniczych;
- w przypadku kształcenia w kierunku technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych: zna metody wytwarzania i wykańczania rękodzielnych wyrobów włókienniczych, zna podstawowe słownictwo związane z wykonywanym zawodem w języku hiszpańskim, zna ciekawe miejsca w krajach hiszpańskojęzycznych (w wersji dla technika odlewnictwa) lub ciekawe kultury (w przypadku wersji związanych z włókiennictwem).

4.2.2. Cele kształcące

Uczeń w zależności od wariantu:

- w przypadku kształcenia w kierunku technika odlewnictwa: potrafi wykonywać odlewy;

- w przypadku kształcenia w kierunku technika włókiennika: potrafi wytwarzać i wykańczać wyroby włókiennicze;
- w przypadku kształcenia w kierunku technika włókienniczych wyrobów dekoracyjnych: potrafi wytwarzać i wykańczać rękodzielne wyroby włókiennicze, posługiwać się językiem hiszpańskim w zakresie kształcenia zawodowego, dokonywać wyboru ciekawych elementów, które mają tworzyć temat projektu i poddawać je krytycznej cenie, weryfikować/testować efekty swojej pracy, przekazywać wiedzę i umiejętności innym, samodzielnie ukierunkować swoją pracę, stosować samodyscyplinę, współpracować z innymi w trakcie tworzenia projektu.

4.2.3. Cele wychowawcze

Uczeń

- rozbudza swoje zainteresowania;
- bierze odpowiedzialność za pracę swoją oraz swojego zespołu projektowego;
- podejmuje skuteczną współpracę w grupie;
- kształtuje otwartość wobec dokonań i odkryć innych osób;
- kształtuje postawę szacunku dla pracy innych;
- rozwija samodzielność i dobrą organizację własnej pracy;
- rozwija myślenie krytyczne i twórcze;
- podejmuje wyzwania, czasem wymagające dużego wysiłku intelektualnego czy emocjonalnego;
- kształtuje postawę otwartości na inną kulturę;
- dba o jakość swojego wystąpienia oraz o rzetelność przedstawianych informacji;
- wykazuje się kreatywnością i otwartością na zmiany;
- stosuje techniki radzenia sobie ze stresem;
- przestrzega zasad kultury osobistej i etyki zawodowej.

4.2.4. Cele szczegółowe dla uczniów

Dzięki uczestnictwu w projekcie:

- wykonasz ciekawy projekt związany z twoim zawodem;
- poznasz kulturę i ciekawe grupy społeczne żyjące w krajach hiszpańskojęzycznych;
- rozwiniiesz swoje umiejętności językowe, nauczysz się nowych hiszpańskich słów i zwrotów;
- zobaczysz, czy rozumiesz proste teksty napisane w języku hiszpańskim,
- rozwiniiesz umiejętność pracy w grupie, staranność i rzetelność wykonania przedmiotów i empatię.

5. Treści kształcenia (na bazie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia dla uczniów będących absolwentami ośmioletniej szkoły podstawowej)

Treści związane z realizacją projektu nawiązują do schematu blokowego zaproponowanego w programie nauczania *Español en tu trabajo. Hiszpański w Twojej pracy* autorstwa Agaty Rodak. Dokładniej do bloku pierwszego (wiedza o krajach hiszpańskojęzycznych oraz nauka i technika) oraz czwartego (kultura).

Język hiszpański

Uczeń:

- posługuje się podstawowym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację pozostałych wymagań ogólnych;
- rozumie bardzo proste i krótkie wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie i powoli, w standardowej odmianie języka, a także krótkie i proste wypowiedzi pisemne;
- samodzielnie formułuje bardzo krótkie, proste i zrozumiałe wypowiedzi ustne i pisemne;
- uczestniczy w prostej rozmowie i w typowych sytuacjach reaguje w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej – ustnie lub pisemnie.

Język hiszpański jako język zawodowy:

Uczeń:

- rozumie proste wypowiedzi ustne artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka obcego nowożytnego, a także proste wypowiedzi pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych;
- rozumie proste wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. rozmowy, wiadomości, komunikaty, instrukcje lub filmy instruktażowe, prezentacje) artykułowane wyraźnie, w standardowej odmianie języka;
- rozumie proste wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. napisy, broszury, instrukcje obsługi, przewodniki, dokumentację zawodową);
- samodzielnie tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne i pisemne w języku obcym nowożytnym w zakresie umożliwiającym realizację zadań zawodowych;
- tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi ustne dotyczące czynności zawodowych (np. polecenie, komunikat, instrukcję);
- tworzy krótkie, proste, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne dotyczące czynności zawodowych (np. komunikat, e-mail, instrukcję, wiadomość, CV – *curriculum vitae*, list motywacyjny, dokument związany z wykonywanym zawodem – według wzoru);
- uczestniczy w rozmowie w typowych sytuacjach związanych z realizacją zadań zawodowych – reaguje w języku obcym nowożytnym w sposób zrozumiały, adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, ustnie lub w formie prostego tekstu;
- reaguje ustnie (np. podczas rozmowy z innym pracownikiem, klientem, kontrahentem, w tym rozmowy telefonicznej) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;
- reaguje w formie prostego tekstu pisanego (np. wiadomość, formularz, e-mail, dokument związany z wykonywanym zawodem) w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych;
- zmienia formę przekazu ustnego lub pisemnego w języku obcym nowożytnym w typowych sytuacjach związanych z wykonywaniem czynności zawodowych.

Ponieważ projekt może być realizowany w kilku wariantach i być związany z kształceniem w kilku zawodach, to treści kształcenia będą różne dla każdego z wariantów.

Wariant 1. Kształcenie w zawodzie technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

Przedmioty zawodowe. Uczeń:

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- planuje czynności związane z wytwarzaniem włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, dobiera metody wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- dobiera surowce oraz techniki wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- projektuje włókiennicze wyroby dekoracyjne, uwzględniając ich właściwości użytkowe;
- projektuje wyroby włókiennicze z zastosowaniem technik komputerowych;
- rozpoznaje surowce oraz techniki wykonania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;
- dobiera przyrządy i aparaturę do badania surowców i wyrobów włókienniczych.

Wariant 2. Kształcenie w zawodzie technik włókiennik

Przedmioty zawodowe. Uczeń:

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosuje przepisy prawa dotyczące ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;
- charakteryzuje właściwości fizykochemiczne włókien naturalnych i chemicznych;
- wykorzystuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych;
- stosuje podstawy barwometrii;
- przygotowuje środki chemiczne do zastosowania w procesach wykończania wyrobów włókienniczych;
- dobiera technologie wykończania wyrobów włókienniczych;
- wykonuje czynności związane z wykończaniem wyrobów włókienniczych;
- ocenia jakość wykończonych wyrobów włókienniczych.

Wariant 3. Kształcenie w zawodzie technik odlewnik

Przedmioty zawodowe. Uczeń:

- przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów prawa dotyczących ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska na stanowisku pracy;
- stosuje zasady wykonywania szkiców oraz rysunków technicznych;
- charakteryzuje materiały konstrukcyjne, eksploatacyjne i uszczelniające;
- wykonuje połączenia mechaniczne;
- wykonuje operacje obróbki mechanicznej i ręcznej, spajania i plastycznego kształtowania metali;
- stosuje programy komputerowe wspomagające wykonywanie zadań zawodowych;
- wykonuje formy jednorazowe i rdzenie;
- wykonuje odlewy w formach jednorazowych;
- stosuje metody zabezpieczania odlewów przed korozją;
- prowadzi proces topienia w piecu odlewniczym.

6. Charakterystyka odbiorców

6.1. Typ szkoły

Szkoła ponadpodstawowa (szkoła branżowa drugiego stopnia), III etap edukacyjny.

6.2. Wiek uczniów

Projekt jest adresowany do uczniów szkół branżowych drugiego stopnia. W uzasadnionych przypadkach może on zostać również przeprowadzony w klasach szkoły branżowej pierwszego stopnia kształcących w analogicznych zawodach na niższym poziomie. Ponieważ udział zakłada wykonanie pewnych elementów związanych z zawodami odlewnika, włókiennika i rękodzielnika, uczniowie biorący udział w zadaniach powinni potrafić obsługiwać potrzebne do tego maszyny i urządzenia.

6.3 Klasa

Główną grupą, do której projekt będzie adresowany są uczniowie uczący się języka hiszpańskiego. W zależności od wyboru wariantu projektu będą to uczniowie klas o profilach technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych, technik włókiennik lub technik odlewnik. W trakcie realizacji celów i założeń związanych z projektem uczniowie będą badali różne (zależne od wariantu projektu) elementy architektury, sztuki z krajów hiszpańskojęzycznych czy elementy kultury. Na pewno bardzo ważnym kryterium związanym z przystąpieniem do projektu będzie znajomość podstaw języka hiszpańskiego (choć nie jest to konieczne i można projekt zrealizować bez tej umiejętności – w takim przypadku uczniowie poznają podstawowe słownictwo i w ten sposób kształcą swoje kompetencje językowe).

6.4. Zróżnicowanie potrzeb i umiejętności

W projekcie mogą wziąć udział wszyscy chętni uczniowie. Wśród wskazań do uczestnictwa jest wprawdzie znajomość podstaw języka hiszpańskiego, ale nie jest to warunek konieczny i można stać się członkiem grupy projektowej dopiero zaczynając naukę języka.

Przy podziale uczniów na grupy warto wziąć pod uwagę następujący układ: w każdej grupie powinni znaleźć się uczniowie kreatywni o większych umiejętnościach językowych oraz lepsi w obsłudze maszyn i narzędzi związanych z wykonywaniem zawodu. Dzięki temu każda grupa będzie miała podobne możliwości. Należy jednak pamiętać, że uczniowie sami decydują o podziale, a nauczyciele powinni im tylko w tym doradzać, sugerować pewne rozwiązania.

Ważny jest też dobór tematu. Tutaj nauczyciele powinni zadbać, żeby tematy nie były ani zbyt łatwe do realizacji, ani zbyt trudne. Zbyt skomplikowana tematyka może zniechęcić uczniów do pracy, a w przyszłości również do zawodu. W przypadku podziału na grupy znajdujące się na różnym poziomie, można zadbać o zróżnicowanie również poziomu tematów. Należy również wziąć pod uwagę uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych i wspomóc ich w wykonaniu wszystkich zadań poprzez aktywne towarzyszenie nauczyciela czy kolegów z grupy (a także np. udzielanie dodatkowych wyjaśnień językowych). Uczniowie uzdolnieni (i ich grupy) mogą realizować projekty językowo trudniejsze, dzięki czemu na rozwoju może zyskać cała grupa, poznając większą liczbę słów, natomiast uczniowie mający trudności z nauką języka hiszpańskiego mogą uczyć się poprzez wykonanie słowniczka czy opisu wykonywanego przedmiotu i w ten sposób uzyskać dobrą ocenę z języka hiszpańskiego.

7. Formy i metody realizacji projektu

7.1. Formy pracy

Przez cały czas trwania projektu jego główną formą realizacji będzie praca w grupach. Dlatego podział (odpowiedni) na grupy jest jego bardzo ważnym etapem.

Poszczególne elementy projektu mogą jednak być wykonywane samodzielnie. Po wybraniu tematu (a tak naprawdę w trakcie jego wyboru) uczniowie muszą zapoznać się z budowlami (w wariacie zwi zonym z odlewnictwem) lub tkaninami (w pozostałych wariantach), ich histori , otaczającą je kulturę. Grupy mogą tego dokonać pracując razem albo najpierw uczestnicy samodzielnie (praca indywidualna) zdobywają wiedz , a następnie, np. poprzez tworzenie mapy myśli, czy burz  mózgów, wybierane są najciekawsze propozycje. Forma realizacji tego etapu powinna zależeć od grupy i predyspozycji jej członków. Jednak dzięki temu używane metody pracy mogą być bardzo zróznicowane i inne dla każdej grupy.

7.2. Metody pracy

Realizacja podanych celów odbędzie się przy wykorzystaniu następujących metod pracy:

- podejście kognitywne – mające na celu poznanie i ćwiczanie słownictwa technicznego i umiejętności komunikacyjnych;
- praca z grafik  i materiałami audiowizualnymi – jak wyżej;
- metody aktywizujące (np. gry dydaktyczne) – jak wyżej;
- ćwiczania interaktywne, wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) – jak wyżej;
- ćwiczenie słownictwa za pomocą aplikacji typu Quizlet, Instaling;
- prelekcja, wykład, prezentacja – w celu przedstawienia technik rzemieślniczych stosowanych w krajach hiszpańskojęzycznych;
- metody eksponujące (film, nagrania z YouTube) – jak wyżej;
- metoda warsztatowa – jak wyżej;
- podejście CLIL (ang. *Content and Language Integrated Learning*) – analiza źródeł w języku hiszpańskim ma na celu poznanie słownictwa charakterystycznego dla danej branży;
- efektywne nauczanie poprzez czytanie/słuchanie – poznanie słownictwa zawodowego;
- metoda gramatyczno-tłumaczeniowa – przygotowanie listy słówek potrzebnych do prezentacji wyrobów podczas festiwalu;
- dyskusja, burza mózgów – w celu wykonania dobrego projektu (podczas pracy w grupie);
- metoda warsztatowa – podczas wykonywania rękodzieła,
- prezentacja dzieła podczas festiwalu.

8. Sposób realizacji projektu edukacyjnego

8.1. Zainicjowanie projektu

Na pierwszych lekcjach języka hiszpańskiego, ale także na pierwszych lekcjach przedmiotów zawodowych, z którymi związany będzie projekt, nauczyciele informuj  uczniów o planach jego realizacji oraz o możliwosci wzięcia w nim udziału. Przedstawiają też wtedy ogólny zarys jego przebiegu i zaplanowane cele.

Pierwsze spotkanie związane z projektem odbędzie się na początku października. Zostaną na nie zaproszeni wszyscy chętni. Nauczyciel-koordynator (nauczyciel języka hiszpańskiego) oraz pozostali nauczyciele, którzy będą w nim brali udział dokładnie wytłumaczą uczniom założenia, sposoby realizacji, metody pracy i wszystkie inne ważne fakty, które są niezbędne do udziału w projekcie. Na pierwszym spotkaniu zostaną też rozwiane wszystkie potencjalne wątpliwości uczniów, a nauczyciele odpowiedzą na zadane im pytania.

8.2. Spisanie regulaminu/kontraktu

Na kolejnym (drugim) spotkaniu dotyczącym projektu, w którym wezmą już udział uczniowie, którzy po pierwszym spotkaniu potwierdzą chęć swojego udziału w nim, nastąpi spisanie kontraktu. W nim ustalone zostaną warunki współpracy uczniów z nauczycielami, a także terminarze spotkań i zadań.

8.3. Wybór tematu

Wybór tematu nastąpi już po podziale uczestników na grupy. Każda z grup samodzielnie wybierze sobie konkretny temat, który będzie związany z jej pracą. Ważnym elementem jest, aby to cała grupa podjęła decyzję w kwestii tematu, który będzie realizowała, gdyż to na wszystkich członkach zespołu będzie ciążyła odpowiedzialność za efekt końcowy.

W zależności od wariantu projektu uczniowie wybierają element związany z budowlami (w wariantcie związanym z odlewnictwem) lub z tkaninami, wyrobami materiałowymi, ubraniami (w wariantach związanych z włókiennictwem). Może to być jeden element (np. jeden konkretny budynek) lub cała seria (np. tkaniny używane przez Inków w Andach). Jednak w przypadku serii produktów powinny być one ze sobą ściśle związane.

Ważną rolą nauczycieli przy wyborze tematów przez uczniów jest czuwanie nad tym, czy będą one możliwe do zrealizowania przy możliwościach technicznych i sprzętowych szkoły. Nauczyciele mogą też zasugerować uczniom możliwe modyfikacje tematyki – w przypadku, kiedy będzie im się wydawało, że projekt w czasie około 6 miesięcy będzie zbyt trudny do zakończenia (z powodu jego czasochłonności).

8.4. Podział na grupy

Uczniowie samodzielnie dzielą się na grupy. Każda grupa powinna liczyć ok. 8–10 osób, choć z powodów związanych z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP) obowiązującymi w szkole liczebność grup może zostać zmieniona. W trakcie realizacji projektu uczniowie będą wykonywali odlewy (w przypadku wariantu związanego z odlewnictwem) lub produkowali tkaniny (w przypadku wariantów włókienniczych), dlatego dbanie o ich bezpieczeństwo jest bardzo ważne. Zmiany w liczebności grup mogą również zostać wymuszone możliwościami szkoły związanymi z używaniem maszyn i urządzeń.

8.5. Sformułowanie ogólnych oraz szczegółowych celów projektu

Bezpośrednio po podziale uczniów na grupy i określeniu tematów projektów wszyscy uczestnicy zbiorą się razem w celu przedyskutowania wskazanych wcześniej celów projektu. Po dyskusji oraz wskazaniu możliwych zmian, zostanie ustalona ostateczna lista celów, które uczestnicy powinni zrealizować w trakcie pracy nad projektem. Punkt ten jest o tyle ważny, że poprzez wybór tematyki projektów przez uczniów może się

okazać, że możliwe do zrealizowania są też nowe, nieokreślone wcześniej cele, których osiągnięcie jest ważne dla rozwoju młodych osób.

8.6. Przygotowanie harmonogramu pracy i podział zadań

Nauczyciele wraz z uczniami przygotowują harmonogram pracy i podział zadań. Główną formą jest praca w grupach. Nauczyciele będą sprawowali nadzór nad realizacją. W każdej chwili, gdy uczniowie będą tego potrzebowali, nauczyciele mogą poszczególnym grupom udzielić konsultacji. W części zadań, które będą wymagały użycia narzędzi i/lub maszyn, obecność nauczyciela jest konieczna. W takim przypadku grupy muszą wcześniej uzgodnić z prowadzącymi, kiedy będzie wymagana taka obecność.

Przy podziale zadań wewnątrz grup należy pamiętać o rozłożeniu ich w sposób jak najbardziej równomierny, aby każdy uczestnik projektu zaangażował się w jego realizację. Ważne jest dobranie prac w taki sposób, aby wykorzystać umiejętności uczniów, w szczególności ich specjalne potrzeby edukacyjne.

8.7. Poszukiwanie źródeł wiedzy

Dobór źródeł będzie ściśle związany z wariantem projektu, który jest realizowany. Niezależnie od niego wykorzystywane źródła będą dzieliły się na dwie części:

- pozycje związane z kształceniem w zawodzie, np.: dokumentacja maszyn i narzędzi, opisy technik wykonywania konkretnych elementów;
- literatura i źródła związane z tematem projektu, czyli budowlami lub tkaninami (w zależności od wariantu projektu), które uczniowie w ramach realizacji będą poznawali, a następnie próbowali powielić. Źródła te powinny być w języku hiszpańskim, aby zapewnić autentyczność i rzetelność wykorzystywanej wiedzy.

W poszukiwaniu odpowiednich źródeł mogą pomagać nauczyciele (zarówno języka hiszpańskiego, jak i przedmiotów zawodowych), choć preferowane będzie samodzielne odnajdywanie i badanie źródeł przez uczniów.

8.8. Realizacja projektu

Na samym początku nauczyciel hiszpańskiego organizuje kilka spotkań wprowadzających do możliwych tematów projektu i w ten sposób pokazuje prawdopodobne kierunki pracy uczniów. Jest to też dobra okazja, by zaprezentować najbardziej podstawowe słowa związane z danym zawodem w tym języku. Ta część może być realizowana z wykorzystaniem technik kształcenia na odległość (nauczyciel spotyka się z uczniami na videokonferencjach, np. na platformie Google Meets, Zoom lub MSTEams). Po tych kilku spotkaniach uczniowie dobierają się w grupy i wybierają temat projektu. Wskazane jest, aby tematy zostały skonsultowane z nauczycielami.

Następnie nauczyciel języka hiszpańskiego – w porozumieniu z nauczycielami przedmiotów zawodowych – przygotowuje zestaw niezbędnych zwrotów i słówek, które będą konieczne do realizacji wybranych przez nich tematów. Spotkanie to ma miejsce w tym momencie, gdyż dopiero teraz będzie znana tematyka prac wybranych przez uczniów. Po ustaleniach nauczyciel języka hiszpańskiego (przez ok. 2 miesiące) organizuje cykliczne spotkania (proponuje się organizację spotkań dwa razy w tygodniu,

choć ich częstotliwość może być dostosowana do potrzeb uczniów). W trakcie tych zajęć uczniowie poznają słownictwo hiszpańskie i zwroty, które będą przydatne w trakcie realizacji projektu.

Ważnym elementem realizacji projektu będzie stworzenie przez uczniów słowniczków, w których znajdą się słowa i zwroty związane z wybranymi przez nich budowlami lub materiałami. Powinny one dotyczyć zarówno elementów ich konstrukcji, jak i historii oraz wykorzystania.

Uczniowie na dzień podsumowujący projekt przygotowują również opis wybranego przez nich budynku lub tkaniny. Powinien być on napisany w języku hiszpańskim i zainspirować innych uczestników do zainteresowania się oglądaną rzeczą. Aby dać możliwość zrozumienia opisu, będzie możliwość skorzystania ze wcześniej przygotowanych słowniczków, a dodatkowo pomocą będą służyli członkowie danej grupy, którzy pomogą przetłumaczyć nieznanne słowa.

Sposób realizacji zależy od wybranego wariantu (choć zawiera wiele wspólnych elementów).

1. **Kształcenie w kierunku technik odlewnik**

W tym przypadku uczniowie wybierając temat poszukują budynku/budowli/elementu architektury, który znajduje się w kraju hiszpańskojęzycznym. Wybór tematu jest bardzo ważnym elementem projektu, gdyż całkowicie determinuje dalsze kroki. W celu dokonania dobrego wyboru cała grupa może spróbować znaleźć w źródłach kilka/kilkanaście różnych budowli, które są ciekawe i warte uwagi, potem z nich spróbować wybrać jeden, który stanie się „bohaterem” projektu. Na początek uczniowie z danej grupy będą musieli znaleźć jak najwięcej informacji o tej budowlu. Będą to dane związane z jego historią, położeniem, ale też z przeznaczeniem i ciekawymi wydarzeniami, które są z nim związane. Uczniowie będą musieli znaleźć również jak najwięcej informacji o konstrukcji: jak jest zbudowana, z jakich materiałów itp. Po zebraniu wszystkich tych informacji będą musieli odtworzyć ten budynek. Ponieważ najprawdopodobniej będzie to budynek dużych rozmiarów, należy wykonać jego miniaturę. Uczniowie projektują miniatury, liczą skalę, dobierają odpowiednie materiały, maszyny i urządzenia. W trakcie odlewania i spawania budynku będą korzystali z pracowni oraz maszyn i narzędzi, dlatego w tym etapie muszą wziąć udział nauczyciele, którzy będą sprawowali opiekę na uczestnikami. W trakcie całej realizacji – zarówno w części związanej ze zbieraniem materiałów, jak i potem z wykonywaniem budynku, nauczyciele będą służyli pomocą i radą (nauczyciele przedmiotów zawodowych – w kwestiach technicznych oraz nauczyciel języka hiszpańskiego – w sprawach językowych).

Może się wydawać dziwne i nietypowe zaproponowanie odtwarzania budowli z metalu. Jednak w Hiszpanii, a zwłaszcza w krajach Ameryki Południowej i centralnej, wybudowano wiele budowli z żelaza (np. budynki i elementy małej architektury wybudowane przez Eiffela). Przy wyborze takich budowli w bardzo ciekawy sposób można opowiedzieć o ich historii, a przy okazji rozwinąć się językowo). Można także spróbować wykonać odlew bardzo charakterystycznego budynku, który jest wymurowany.

2. Kształcenie w kierunku technik włókiennik

W tym przypadku proces realizacji projektu będzie przebiegał podobnie jak w wariacie pierwszym. Ponieważ kierunek kształcenia uczniów jest inny, to również temat projektu będzie dotyczył odmiennych zagadnień. W Hiszpanii, a także w krajach Ameryki Południowej i Środkowej (wśród Inków, Azteków, Majów) używa się całkowicie innych tkanin, zawierających inne barwniki, kolory i wzory. Każda grupa, wybierając temat swojego projektu wybiera jedną (najbardziej interesującą członków grupy) kulturę. Wśród niej można wybrać też tylko konkretne elementy (rodzaje tkanin, poszczególne wzory czy sposoby tworzenia tkanin). Po wyborze cała grupa dowiaduje się jak najwięcej o wybranej grupie ludzi, ich kulturze, języku (jeżeli używa też języka etnicznego), historii. Próbuje też zdobyć jak największą wiedzę na temat używanych przez nich tkanin, kolorów, barwników itp. Ostatnim etapem będzie wytworzenie takiej tkaniny – z wykorzystaniem maszyn i narzędzi, którymi dysponuje szkoła. Podczas realizacji tej części, w trakcie prac musi być obecny nauczyciel, który będzie odpowiedzialny za bezpieczeństwo uczniów. Podczas produkcji tkaniny warto zadbać o wykorzystywanie takich samych materiałów, jakie używane są przez autochtonów (oczywiście, jeżeli jest to możliwe).

3. Kształcenie w kierunku technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

Sposób realizacji tego wariantu będzie bardzo podobny do realizacji wariantu drugiego. Grupy również wybierają jedną konkretną kulturę Hiszpanii, Ameryki Południowej lub Ameryki Środkowej. Różnicą będzie przede wszystkim to, że o ile w przypadku kształcenia w kierunku technik włókiennik głównym rezultatem będzie stworzenie tkaniny, to w przypadku tego wariantu uczestnicy projektu będą mieli stworzyć z materiałów (tkanin) elementy dekoracyjne i elementy rękodzieła. W tym przypadku nie jest aż tak ważny cały przebieg tworzenia tkanin (lecz jeżeli jest możliwość, można go także odtworzyć). Jednak uczniowie na koniec muszą jeszcze stworzyć rękodzieło wpisujące się w wybraną grupę autochtonów i ich kulturę. Dlatego też na początku uczniowie poszukują jak najwięcej informacji na temat wybranych przez siebie ludzi i ich kultury. Starają się jak najlepiej je zrozumieć i dowiedzieć tego, jakie elementy dekoracji i ubioru są dla nich charakterystyczne. Warto zwrócić uwagę, żeby wytworzone przez uczniów rękodzieła były urozmaicone. Podczas wykonywania ostatniego etapu projektu (czyli tworzenia rękodzieła) w przypadku korzystania przez uczniów ze szkolnych pracowni i narzędzi lub maszyn w takich zajęciach musi wziąć udział nauczyciel odpowiedzialny za bezpieczeństwo. Uwaga – w przypadku, kiedy w jednej szkole odbywa się kształcenie w kierunkach technik włókiennik i technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych jest też możliwość połączenia uczniów kształcących się w tych kierunkach w trakcie tego projektu, warto połączyć oba te warianty w jeden.

8.9. Prezentacja wyników

Na zakończenie projektu w szkole zostanie zorganizowany specjalny festiwal, w trakcie którego zostaną zaprezentowane rezultaty projektu. Może on mieć formę Dnia Hiszpanii lub Dnia Krajów Hiszpańskojęzycznych.

Jeszcze przed dniem prezentacji wyników nauczyciel języka hiszpańskiego organizuje serię spotkań (ok. 10), podczas których chętnym do wzięcia udziału w prezentacji

uczniom, przedstawi najważniejsze pojęcia i słownictwo potrzebne do zrozumienia opisów wytworów stworzonych przez uczniów.

Główną część (albo jedną z głównych) festiwalu powinna zająć prezentacja efektów projektów. Uczniowie na wcześniej przygotowanych przez siebie stanowiskach będą pokazywać, omawiać stworzone przez siebie rzeczy:

- w przypadku wariantu związanego z odlewnictwem przedstawią historię wybudowanej przez siebie budowli, pokażą, gdzie znajduje się oryginał, opowiedzą, dlaczego właśnie nią się zainteresowali. Należy również wspomnieć tutaj o elementach związanych z kierunkowym kształceniem, czyli uczniowie omówią techniki i metody wykorzystane podczas spawania i odlewania tego budynku;
- w przypadku kierunków związanych z włókiennictwem uczniowie omówią kulturę, z którą związane są stworzone przez nich materiały, w jakiej części świata ona występuje. Warto też krótko wspomnieć o jej historii i ciekawostkach z nią związanych. W zależności od tego, jakie materiały zostały wytworzone, warto je zaprezentować w takiej roli, do jakiej mają służyć. Na przykład w przypadku ubrań można poprosić chętnych o ich przymierzenie. Należy też przedstawić, w jaki sposób materiały te zostały wytworzone, jakie narzędzia zostały wykorzystane w ich produkcji.

Najważniejszym elementem związanym z prezentacją wyników pracy jest rozwój językowy uczestników. Uczniowie czytają opisy budowli/materiałów w języku hiszpańskim, próbują rozmawiać o nich w języku hiszpańskim. Mają w tym pomóc słowniczki stworzone specjalnie przez grupy. Także uczniowie reprezentujący dane grupy będą tłumaczyli nieznanne zwroty i pomagali innym w zrozumieniu tekstów. Nauczyciel języka hiszpańskiego czuwa nad tym, żeby uczestnicy starali się przez cały czas używać języka hiszpańskiego, dzięki czemu będą wzmacniali swoje kompetencje językowe. Innym ważnym elementem prezentacji powinno być zwrócenie uwagi na związek budynków czy też tkanin z Hiszpanią lub krajami hiszpańskojęzycznymi. Osoby biorące udział w festiwalu powinny się dowiedzieć jak najwięcej o miejscach, z których pochodzą tkaniny, o kulturze, historii tych miejsc.

Prezentacja wyników może (choć nie jest to wskazane) odbywać się online – uczniowie prezentują wykonane przez siebie dzieła innym osobom na ogólnoszkolnym wideo spotkaniu.

Wykonane przez uczniów wyroby odlewnicze/rzemieślnicze mogą po skończonym projekcie być eksponatami w trakcie wystawy szkolnej lub jeśli są wykonane rzetelnie i starannie, mogą być przekazane np. na licytację charytatywne, z których dochód zostanie przekazany na cel wskazany przez uczniów. Uczniowie wiedząc, że ich produkty otrzymają drugie życie i będą mogły komuś realnie pomóc prawdopodobnie bardzo starannie i solidnie podejną do ich wykonywania, będą czuli jeszcze większą mobilizację do wykonania swojej pracy możliwie najlepszy sposób.

8.10. Ewaluacja

Ostatnim elementem projektu jest ewaluacja. Kilka dni po festiwalu, podczas którego uczniowie zaprezentują rezultaty swojej pracy, wszyscy uczestnicy projektu spotykają się. Przed spotkaniem uczestnicy oraz nauczyciele związani z projektem wypełniają krótką ankietę dotyczącą projektu, jego mocnych i słabych stron. Spotkanie przyjmie

formę dyskusji, której celem jest podsumowanie projektu. W jej trakcie wszyscy obecni mogą posiłkować się swoimi ankietami, ale też wskazywać niezawarte w nim wnioski i pomysły. Jako trwały rezultat ewaluacji, a zatem też całego projektu, może powstać krótka broszura zawierająca podsumowanie wszystkich działań, w tym opis wszystkich mocnych i słabych stron, wrażeń oraz problemów wynikłych w toku tworzenia i realizacji projektu, która może być wskazówką w przypadku tworzenia kolejnych projektów interdyscyplinarnych w szkole.

9. Regulamin/kontrakt

Przykładowy wzór kontraktu opisany jest poniżej.

Kontrakt

Data zawarcia kontraktu:...

Kontrakt zawarto pomiędzy:

- nauczycielami:...
- uczniami:...

Na mocy niniejszego kontraktu:

Uczniowie do dnia... podadzą temat swojego projektu (budowle / materiały, które chcą zaprezentować).

Uczniowie do dnia... przygotowują opracowanie w jaki sposób chcą stworzyć wybrane przez siebie budowle/materiały. Przed tym terminem nauczyciele zobowiązują się do organizowania regularnych konsultacji dla uczniów w terminach... (wpisać).

Uczniowie w dniach... wezmą udział w zajęciach językowych organizowanych przez nauczyciela języka hiszpańskiego.

Uczniowie do dnia... przygotowują końcowy/końcowe efekty swojej pracy w postaci makiet budynków/tkanin/materiałów (lub innych elementów). Do tego czasu nauczyciele zobowiązują się do merytorycznej pomocy uczniom, organizacji konsultacji na prośbę uczniów oraz do opieki nad nimi w trakcie wykonywania pracy na terenie szkoły.

Uczniowie w dniu... wezmą udział w festiwalu wiedzy, w trakcie którego zostaną zaprezentowane końcowe efekty pracy w projekcie. Podczas tego spotkania będą prezentowali swoje dzieła.

Nauczyciele zobowiązują się do opieki merytorycznej nad całą grupą. W tym celu grupa może korzystać z konsultacji, które odbędą się we wspomnianych wyżej dniach. Dodatkowo, na prośbę uczniów, możliwe są również konsultacje w innym terminie.

Załącznikiem do kontraktu jest karta oceny końcowej (arkusz samooceny oraz oceny nauczycielskiej).

Podpisy:...

10. Ocenianie

Po zakończeniu realizacji projektu każdy biorący w nim uczeń wypełnia następujący arkusz samooceny (bardzo ważną rolę powinny pełnić uzasadnienia wskazanych przez uczniów ocen, na co przed ich wypełnieniem nauczyciel powinien zwrócić uczniom uwagę).

Ankieta dla uczniów

- Wykonałem ciekawy projekt związany z moim zawodem. 1–2–3–4–5–6
- Poznałem kulturę, ciekawe grupy społeczne żyjące w krajach hiszpańskojęzycznych. 1–2–3–4–5–6
- Rozwinąłem moje umiejętności językowe, nauczyłem się nowych hiszpańskich słów i zwrotów. 1–2–3–4–5–6
- Rozumiałem proste teksty napisane w języku hiszpańskim. 1–2–3–4–5–6
- Rozwinąłem umiejętność pracy w grupie, staranność i rzetelność wykonania przedmiotów i empatię. 1–2–3–4–5–6
- Mój wkład w pracę grupy. 1–2–3–4–5–6
- Moje zaangażowanie w projekt. 1–2–3–4–5–6
- Poznałem nowe metody pracy. 1–2–3–4–5–6
- Udział w projekcie zmobilizował mnie do większej/dodatkowej pracy. 1–2–3–4–5–6
- Uzasadnienie wszystkich odpowiedzi:...

Ankiety oceniające uczniów (każdego z osobna) wypełniają również nauczyciele.

Ankieta dla nauczycieli

- Staranność wykonania pracy w grupie. 1–2–3–4–5–6
- Zaangażowanie w pracę grupy. 1–2–3–4–5–6
- Zaangażowanie w wybór tematyki projektu. 1–2–3–4–5–6
- Dobór źródeł wiedzy o wybranych obiektach/kulturach/tkaninach. 1–2–3–4–5–6
- Stopień wykorzystania języka hiszpańskiego w pracy. 1–2–3–4–5–6
- Współpraca z innymi członkami grupy. 1–2–3–4–5–6
- Prezentowanie efektów pracy w trakcie festiwalu. 1–2–3–4–5–6

Po dokonaniu samooceny przez uczniów oraz oceny przez nauczycieli w stosunku do każdego ucznia obliczane zostają średnie ocen z arkusza samooceny oraz średnia ocen z ankiety wypełnianej przez nauczycieli. Ostateczną oceną z projektu jest średnia z obu powyższych elementów.

Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) powinien być oceniany przede wszystkim w kontekście swojego wkładu w pracę nad projektem oraz w tych elementach, które nie stanowią dla niego bariery. Nie należy oceniać ucznia autystycznego w kategorii „prezentowania efektów pracy”, bo to zadanie może być dla niego niewykonalne. Można natomiast ocenić zaangażowanie w pracę grupy, staranność wykonania pracy czy stopień wykorzystania języka hiszpańskiego.

11. Ewaluacja

Wszyscy uczestnicy projektu, a zatem zarówno uczniowie i nauczyciele powinni dokonać jego ewaluacji, w szczególności biorąc pod uwagę następujące elementy:

- Pogłębiłam(-em) umiejętność komunikacji w języku hiszpańskim. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć
- Poznałam(-em) nowe słownictwo z języka hiszpańskiego – zwłaszcza związane z moim przyszłym zawodem. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć
- Zdobyłam(-em) wiedzę kulturową związaną z obszarem języka hiszpańskiego. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć

- Rozwinęłam(-em) umiejętność pracy w grupie. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć
- Mogłam(-em) wykonać produkt rzemieślniczy/odlewniczy. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć
- Rozwinęłam(-em) moją wiedzę zawodową. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć
- Mogłam(-em) rozwijać staranność, dokładność i solidność wykonania. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć
- Rozwinęłam(-em) empatię w stosunku do osób potrzebujących pomocy. Cel został/osiągnięty/cel nie został osiągnięty/trudno powiedzieć

Podsumowanie będzie przebiegało w dwóch etapach. Na początek każdy uczestnik projektu (zarówno uczniowie, jak i nauczyciele) dokonują samooceny (m.in. odpowiadając na wymienione powyżej pytania). Następnie spotykają się razem i w trakcie rozmowy próbują podsumować projekt i wyciągnąć z niego wnioski.

12. Materiały pomocnicze

Słowniki internetowe (przykładowe): pl.pons.com, ling.pl, pl.glosbe.com (dostęp 7.11.2022).

Aplikacje do ćwiczenia słownictwa online: kahoot.com, quizlet.com, instaling.pl (dostęp 7.11.2022).

Przykładowe strony internetowe z opisem wzorów materiałów włókienniczych: Artes textiles de los pueblos originarios, universomola.com (dostęp 7.11.2022).

Przykładowe strony internetowe z opisem budowli Ameryki Łacińskiej i Hiszpanii: infobae.com, arteespana.com (dostęp 7.11.2022).

13. Bibliografia

Kompetencje kluczowe – definicje i opisy (PDF, 208 kB; dostęp 19.0.2021).

Podstawa programowa kształcenia zawodowego dla zawodu technik odlewnik (PDF, 440 kB; dostęp 7.11.2022).

Podstawa programowa kształcenia zawodowego dla zawodu technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych (PDF, 466 kB; dostęp 7.11.2022).

Podstawa programowa kształcenia zawodowego dla zawodu technik włókiennik (PDF, 472 kB; dostęp 7.11.2022).

Podstawy programowe (dostęp 7.11.2022).

Programy nauczania dla przedmiotów nauczanych w szkołach ponadpodstawowych (dostęp 7.11.2022).

Rodak A., 2022, *Español en tu trabajo. Hiszpański w Twojej pracy. Program nauczania języka hiszpańskiego dla szkół branżowych I i II stopnia*, Warszawa: ORE.

Rodak A., 2022, *Español en tu trabajo. Hiszpański w Twojej pracy. Poradnik metodyczny do nauczania języka hiszpańskiego dla szkoły branżowej I i II stopnia*, Warszawa: ORE.

Zalecenie Rady Unii Europejskiej z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE 2018, C189/1.

Natalia Dawidowska – ukończyła filologię hiszpańską w Uniwersytecie Śląskim oraz pedagogiczne studia podyplomowe. Od wielu lat pracuje w szkołach podstawowych i średnich, zarażając uczniów swoją pasją do języka hiszpańskiego i kultury świata hiszpańskojęzycznego. Współpracuje z Okręgową Komisją Egzaminacyjną w Jaworznie, jest przewodniczącą Wojewódzkiego Konkursu Przedmiotowego z Języka Hiszpańskiego w województwie śląskim. W 2022 roku ukończyła kurs Neurolanguage Coaching i jest akredytowanym coachem językowym, pracującym w nurcie neurodydaktyki.

Łukasz Dawidowski – doktor nauk matematycznych, pracownik dydaktyczny w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz nauczyciel w śląskich szkołach. Uczestniczył w wielu kursach z zakresu tutoringów oraz projektowania uniwersalnego. Tutor w kilku programach adresowanych dla uczniów i studentów województwa śląskiego. Popularyzator nauk ścisłych, w tym matematyki, współorganizator Święta Liczby Pi, coroczny prowadzący zajęcia podczas Śląskiego Festiwalu Nauki, autor kanału MatKwadrat na YouTube.